

Centraal Bureau voor de Statistiek

Persbericht

PB02-243
26 november 2002
9.30 uur

Weer minder landbouwbedrijven

Het aantal landbouwbedrijven is tussen 1 april 2001 en 1 april 2002 met ruim 3 procent afgenomen. Gemiddeld verdwenen in die periode 62 bedrijven per week. Dit blijkt uit resultaten van CBS-onderzoek van de landbouwtelling 2002. Deze afname sluit aan op de trend over een langere periode. Tussen 1993 en 2002 verminderde het aantal landbouwbedrijven met ongeveer 25 procent. Hiermee verdwenen ruim 30 000 bedrijven. Vooral in de intensieve veehouderij verminderde het aantal bedrijven relatief snel. Zo is het aantal bedrijven met varkens in deze periode ruimschoots gehalveerd.

Bedrijven gemiddeld steeds groter

De afname van het aantal bedrijven gaat gepaard met een toename van het gemiddelde bedrijfsoppervlak. Tussen 1 april 2001 en 1 april 2002 is dit met 1 hectare toegenomen. In 1993 lag het gemiddelde bedrijfsoppervlak, met 17 hectare, ruim 5 hectare onder het huidige niveau. Deze schaalvergroting is ook zichtbaar in de toename van het aantal dieren per bedrijf in de afgelopen 10 jaar. Gemiddeld nam het aantal melk- en kalfkoeien met eenderde toe tot 56 dieren per bedrijf. Het gemiddeld aantal varkens steeg met driekwart tot bijna 1000 dieren per bedrijf.

Economische omvang neemt af

Tussen 1993 en 2000 is de economische omvang van de landbouwsector in Nederland met ongeveer 5 procent gestegen. Na 2000 is dit echter weer met eenzelfde percentage afgenomen. De gemiddelde economische omvang per bedrijf is over de periode 1993-2002 met eenderde gegroeid. Tussen 1 april 2001 en 1 april 2002 groeide de economische omvang per bedrijf met 2 procent.

Arbeidsvolume neemt af

Het totale arbeidsvolume is tussen 1 april 2001 en 1 april 2002 met ongeveer 4 procent afgenomen. Over de periode 1993-2002 is de afname van het arbeidsvolume echter minder groot geweest dan de afname van het aantal bedrijven. Het arbeidsvolume verminderde met 13 procent en het aantal landbouwbedrijven met 25 procent. Tussen 1993 en 2002 is de opbouw van het arbeidsvolume sterk gewijzigd. Van de regelmatig werkzame personen is het aandeel niet-gezinsleden toegenomen. Daarnaast is het arbeidsvolume van onregelmatig werkzame personen bijna verdubbeld.

www.cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische Zaken

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de persdienst van het CBS.
Tel. (070) 337 58 16 Fax (070) 337 59 71 E-mail: persdienst@cbs.nl

Technische toelichting

De hier gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op de registers van het ministerie van LNV. De in dit bericht vermelde oppervlaktes betreffen cultuurgrond, gemeten maat. De economische omvang van agrarische bedrijven wordt uitgedrukt in Nederlandse Grootte-Eenheden (NGE). Deze eenheid is gebaseerd op de bruto standaard saldi per diersoort en per hectare gewas. Deze bruto standaard saldi worden berekend door de opbrengsten met bepaalde bijbehorende specifieke kosten te verminderen. De bruto standaard saldi worden tweejaarlijks door het Landbouw-Economisch Instituut (LEI) vastgelegd. In de hier gebruikte cijfers zijn bedrijven met minder dan 3 NGE niet meegenomen. Het arbeidsvolume wordt uitgedrukt in Arbeidsjaareenheden (AJE). Deze waarde wordt als volgt uit de arbeidstijd per week berekend: 38 uur of meer = 1 AJE; 30 tot 38 uur = 0,875 AJE; 20 tot 30 uur = 0,625 AJE; 10 tot 20 uur = 0,375 AJE; minder dan 10 uur = 0,125 AJE.

Tabel 1: Ontwikkeling aantal landbouwbedrijven, 1993 t/m 2002

	Gemiddelde afname aantal bedrijven per week	Aantal landbouwbedrijven (x 1 000)					
		Totaal	Akkerbouw	Tuinbouw en blijven-de teelt	Graas-dier	Hok-dier	Gecom-bineerd
1993	-23	120	15	23	58	11	13
1994	-68	116	15	22	56	11	13
1995	-57	113	15	22	55	10	12
1996	-49	111	15	21	53	10	12
1997	-53	108	15	20	51	10	12
1998	-59	105	14	20	50	10	11
1999	-64	102	14	19	49	9	10
2000	-78	97	14	18	47	8	10
2001	-90	93	13	17	46	8	9
2002	-62	90	13	17	44	7	9

Ontwikkeling tussen 1993 en 2002

Absolute aantallen (x 1 000)	-30,1	-1,8	-6,1	-13,4	-4,1	-4,7
Procentueel	-25,2	-12,3	-26,9	-23,3	-36,3	-34,9

Ontwikkeling tussen 2001 en 2002

Absolute aantallen (x 1 000)	-3,2	-0,2	-0,7	-1,8	-0,4	-0,1
Procentueel	-3,5	-1,2	-3,9	-3,9	-5,8	-1,3

Bron: CBS

Tabel 2: Gemiddelde bedrijfsoppervlakte ¹⁾, economische omvang en arbeidsvolume, 1993 t/m 2002

	Bedrijfs- oppervlakte	Economische omvang		Arbeidsvolume (in 1 000 AJE)			
		Gemiddelde oppervlakte cultuurgrond	Landbouw totaal	Gemiddelde per bedrijf	Regelmatig werk- zame personen	Onregel- matig werkzame personen	Totaal
					Gezins- leden	Niet – gezins- leden	
	ha/bedrijf	X 1 000 NGE	NGE				
1993	17	7 635	64	168	49	8	225
1994	17	7 410	64	163	49	7	219
1995	17	7 886	70	154	48	9	211
1996	18	7 879	71	153	48	11	212
1997	18	7 832	73	154	44	12	210
1998	19	7 924	76	150	53	12	214
1999	19	7 980	79	141	49	10	200
2000	20	8 018	82	139	59	15	213
2001	21	7 715	83	132	55	16	203
2002	22	7 595	85	125	53	17	195

Ontwikkeling tussen 1993 en 2002

Absoluut	5	-39	21	-42	4	8	-30
Procentueel	31,1	-0,5	33,0	-25,3	8,3	98,3	-13,3

Ontwikkeling tussen 2001 en 2002

Absoluut	1	-120	2	-7	-2	1	-8
Procentueel	4,6	-1,6	2,0	-4,9	-3,6	5,2	-3,8

NGE = Nederlandse Grootte-Eenheid; AJE = Arbeidsjaareenheid;

1) bedrijven zonder cultuurgrond (bv. Hokdierbedrijven) maken ook deel uit van het gepresenteerde gemiddelde oppervlak per bedrijf.

Bron: CBS

Tabel 3: Bedrijven met melk- en kalfkoeien en varkens, gemiddeld aantal dieren, 1993 t/m 2002

	Aantal bedrijven met melkkoeien	Aantal melk- en kalfkoeien per bedrijf	Aantal bedrijven met varkens	Aantal varkens per bedrijf
	X 1 000		X 1 000	
1993	41	43	27	557
1994	39	44	24	605
1995	37	46	22	643
1996	36	46	21	679
1997	35	46	21	723
1998	33	48	19	695
1999	32	50	16	826
2000	29	51	15	903
2001	28	55	13	1 020
2002	26	56	12	983

Bron: CBS